

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

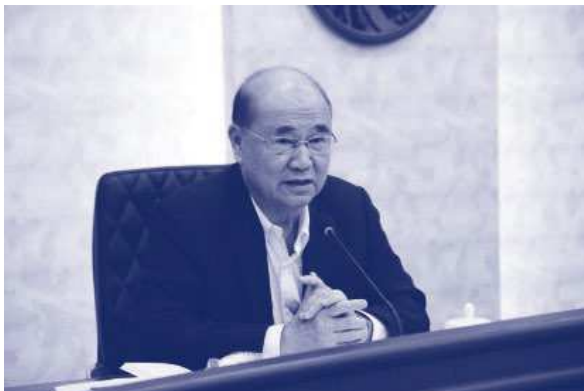
สภทศวรรษแห่งการพัฒนาและท้าทาย

ผู้ตรวจการแผ่นดิน สองทศวรรษแห่งการพัฒนาและท้าทาย

ISBN	:	978-616-93433-1-8
พิมพ์ครั้งที่ 1	:	มกราคม 2563
จำนวนพิมพ์	:	1,000 เล่ม
จัดทำโดย	:	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขที่ 120 อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทร. 0-2141-9100 โทรสาร 0 -2143-8341
พิมพ์ที่	:	บริษัท พี.เอส.กรุ๊ป (1954) เลขที่ 12 ซอยสุกัญญกิจ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800 โทร. 0-2587-0699, 0-2910-2950 086-475-1354 โทรสาร 0-2587-0699

เรื่องที่ 6

กรดโฟลิก ป้องกันลูกพิการ

ความพิการแต่กำเนิด (Birth Defect) เป็นภาวะที่พบในทารกหรือเด็กที่มีความพิการแต่กำเนิดทั่วโลก มากกว่า 8 ล้านรายต่อปี สำหรับในประเทศไทยนั้น มีเด็กทารกแรกเกิดประมาณ 800,000 รายต่อปี เป็นทารกที่มีความพิการแต่กำเนิดประมาณ 24,000 – 40,000 รายต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 3 – 5 ของทารกแรกเกิดทั้งหมดในประเทศไทย นอกจากนี้

ความพิการแต่กำเนิดในทารกเป็นปัญหาที่รุนแรง ทั้งยังเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตในทารกถึงร้อยละ 20 – 30 ถือเป็นสถิติที่สูงมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนทารกแรกเกิดในแต่ละปี ทั้งนี้ ความพิการแต่กำเนิดในเด็กทารกเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ความผิดปกติของโครโมโซม การขาดสารอาหารบางชนิด เช่น กรดโฟลิก การได้รับยาบางประเภทระหว่างตั้งครรภ์ และการปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องของแม่ที่ตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาเสพติด (คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, ม.ป.ป.)

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง จากสถิติจำนวนทารกที่มีความพิการตั้งแต่กำเนิดที่เพิ่มสูงขึ้นนั้น นอกจากจะส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านการขาดกำลังหลักแล้ว รัฐยังสูญเสียงบประมาณเป็นจำนวนมหาศาลในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคนพิการ เพื่อให้คนพิการในประเทศได้รับการส่งเสริม ค้ำครอง และเป็นหลักประกันให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิ สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการสาธารณะ รวมถึงการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ และการรักษาพยาบาลอย่างเท่าเทียม (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2560) ความพิการแต่กำเนิด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความพิการที่สามารถป้องกันและรักษาให้หายขาดได้ รวมถึงความพิการที่ไม่สามารถป้องกันและรักษาให้หายขาดได้ อย่างไรก็ตาม ความพิการแต่กำเนิดประมาณร้อยละ 70 สามารถป้องกันและรักษาให้หายขาดได้

กรดโฟลิก (Folic Acid) เป็นรูปแบบสังเคราะห์ของโฟเลต พบได้ในวิตามินบี 9 ซึ่งมีความสำคัญในการสังเคราะห์ DNA และการแบ่งตัวของเซลล์ของทารก จากรายงานขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ระบุว่า หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีโอกาสตั้งครรภ์หากได้รับกรดโฟลิก ขนาด 400 ไมโครกรัม หรือ 0.4 มิลลิกรัมต่อวัน สามารถลดความพิการตั้งแต่กำเนิดของทารกได้ถึงร้อยละ 50 โดยเน้นช่วงเวลาสามเดือนก่อนการตั้งครรภ์และสามเดือนแรกหลังจากมีการตั้งครรภ์แล้ว ทั้งนี้ ปัญหาความพิการของเด็กทารกของประเทศไทยในปัจจุบัน มีสาเหตุจากแม่ไม่ได้รับกรดโฟลิกในช่วงของการตั้งครรภ์ มีจำนวน 30,000 รายต่อปี ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรักษาเด็กทารกในกลุ่มนี้ สูงกว่าพันล้านบาทต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลผู้ป่วย 4 โรค คือ โรคหลอดประสาทไม่ปิด โรคปากแหว่ง เพดานโหว่ โรคแขนขาพิการ กลุ่มอาการดาวน์ และโรคหัวใจพิการ

การให้กรดโฟลิกเพื่อป้องกันปัญหาการพิการแต่กำเนิดมี 2 วิธี ได้แก่ การรับประทานกรดโฟลิก โดยตรงและการเสริมกรดโฟลิกในอาหาร สำหรับในประเทศไทย กรมอนามัยได้จัดโครงการสาวไทย แก้มแดงเพื่อส่งเสริมให้หญิงวัยเจริญพันธุ์รับประทานกรดโฟลิก โดยการแจกจ่ายเฟอร์โรโฟลิก ซึ่งมี ส่วนประกอบของกรดโฟลิก ขนาด 2.8 มิลลิกรัม ให้แก่หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15 – 49 ปี และแจกจ่าย ไตรเฟอร์ดิน ให้แก่หญิงตั้งครรภ์และหญิงที่ให้นมบุตรในโรงพยาบาลของรัฐ แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน องค์การเภสัชกรรมได้ผลิตกรดโฟลิกเพียงขนาดเดียว คือ 5 มิลลิกรัม หากรับประทานทุกวันร่างกาย อาจได้รับกรดโฟลิกเกินความจำเป็น อีกทั้งราคาจำหน่ายที่ค่อนข้างสูง ทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ไม่สามารถเข้าถึงวิตามินชนิดดังกล่าวได้ รวมทั้งกรดโฟลิกที่มีจำหน่ายในท้องตลาดของประเทศไทย มีเพียงขนาด 0.2 มิลลิกรัม ซึ่งจัดเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงต้องแสดงคำเตือนตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง คำชี้แจงประกาศกระทรวง สาธารณสุข (ฉบับที่ 293) พ.ศ. 2548 เรื่องผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 294) พ.ศ. 2548 เรื่อง รอยัลเลลลีและผลิตภัณฑ์รอยัลเลลลี ว่าเด็กและสตรีมีครรภ์ไม่ควรรับประทาน ทำให้หญิงมีครรภ์มีความวิตกกังวลไม่กล้ารับประทานอาหารเสริมดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 55 รัฐต้อง ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง โดยที่ประชาชนย่อมมีสิทธิ ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีสุขภาพที่ดี แต่การที่ประเทศไทยยังไม่มีการผลิตกรดโฟลิก ขนาด 0.4 มิลลิกรัม ส่งผลให้การป้องกันปัญหาความพิการในเด็กทารกแรกเกิดยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้ลดจำนวนทารกที่มีความพิการตั้งแต่กำเนิด ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการศึกษา และประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันหาหรือเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว และได้อาศัย อำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มีข้อเสนอแนะให้องค์การเภสัชกรรมดำเนินการผลิตกรดโฟลิก ขนาด 0.4 มิลลิกรัม ซึ่งจัด เป็นยา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงไม่ต้องมีคำเตือนถึงอันตรายในการบริโภคอีก

ประชาชนสามารถหาซื้อในท้องตลาดได้สะดวกขึ้น รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ และกรุงเทพมหานคร ให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประโยชน์ของกรดโฟลิก เพื่อสามารถป้องกันความพิการของเด็กทารกแรกเกิด รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกรดโฟลิกได้อย่างทั่วถึง

ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้เล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะเด็กทารกซึ่งจะเป็นกำลังหลักที่สำคัญของชาติในอนาคต การผลิตกรดโฟลิก ขนาด 0.4 มิลลิกรัม ซึ่งเป็นปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของแม่ที่เตรียมการตั้งครรภ์ในประเทศไทยจึงถือเป็นการสนับสนุนให้มีการลดจำนวนประชากรที่มีความพิการแต่กำเนิด ทำให้ประเทศประหยัดงบประมาณในด้านสาธารณสุขเป็นจำนวนมหาศาล ดังนั้น เพื่อให้ผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องการจะตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงถือเป็นกระบอกเสียงในการเผยแพร่และกระจายข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้เข้าถึงประชาชน รวมทั้งการให้ความรู้เรื่องกรดโฟลิกเป็นเรื่องที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการแพทย์ พยาบาล สาธารณสุข การศึกษา ซึ่งอาจต้องบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อเป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ที่ถูกต้อง รวมทั้งด้านแรงงานที่มีหญิงวัยเจริญพันธุ์เป็นแรงงานที่อยู่ในความดูแลเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินงานแบบบูรณาการเพื่อหาวิธีเร่งรัดในการให้ความรู้ที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้วางแผนลงพื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ในการประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะในโครงการสิทธิของมารดาระหว่างก่อนและหลังคลอดบุตรกรณีการบริโภคกรดโฟลิก (วิตามินบี 9) ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการยกมาตรฐานสำหรับการให้บริการด้านสาธารณสุขในระยะยาว เพื่อให้เป็นไปตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560